

Johanniterne/korsbrødrene

Johanniterordenen opstod i midten eller slutningen af 1000-tallet i forbindelse med et hospital eller herberg, der tog sig af pilgrimsrejsende og senere korsridderne under et korstog i Jerusalem. Oprindeligt levede ordenen efter de klassiske munkeløfter: kyskhed, lydighed og fattigdom. Senere udvidede ordenen sit reglement, og de blev en ridderorden med tre afdelinger: ridderne, præsterne og lægbrødrene. Det blev ordenens opgave at forsvare den kristne tro. Præsterne prædikede, og lægbrødrene tog sig af de syge og svage. Ordenen oprettede gennem hele middelalderen sygehuse og hospitaler i hele Europa.

Johanniterne omtales første gang i Ribe i 1311, og da havde ordenen allerede et hus i byen. Først i 1400-tallet nævnes det som kloster. I 1465 beskrives også en kirke i forbindelse med klosteret, nemlig *Sankt Klemens Kirke*. Johanniternes kloster lå meget centralt i byen ved den vej, der førte trafikken fra Sønderport til Riberhus. I senmiddelalderen blev vejen dog lukket, og stedet blev afskåret fra den vigtige trafik gennem byen.

Kirken tjente penge til klosteret, bl.a. ved at forrette begravelser. Klosteret forsøgte at overtage nogle af de mindre klostre i byen, bl.a. nonneklosteret. Gennem en lang og sej kamp fik de i første omgang - ved hjælp af kongen og et pavebrev - lov at overtage nonneklosteret. Men da Paven gik ind i sagen igen, måtte Johanniterne atter afgive klosteret. Også Helligåndsgården forsøgte de uden held at lægge under Johanniterordenen.

I 1523 lykkedes det dog at overtage Sankt Jørgensgården, hvor Johanniterne skulle pleje og sørge for mad til de syge og svagelige.

Efter reformationen i 1537 gav kongen ordre til, at stedets tårn, kirke og stenhus skulle rives ned. Materialerne fra bygningerne skulle genbruges på Riberhus, hvor der var behov. Klosterbygningerne fik lov at stå og blev brugt som bolig til lensmændene.

Johanniternes dragt bestod af en sort kappe, hvorpå der var et hvidt kors på venstre bryst. Korset mandede ud i otte spidser, som symboliserede ordenens otte dyder: tålmodighed, retfærdighed, barmhjertighed, anger, godhed, sindsro, renfærdighed og standhaftighed.